

Q194

Ulusal Grup: Türk Ulusal Grubu

Konu: **Fikri Mülkiyet Haklarının Kullanımları sırasında Birlikte Mülkiyetin Etkileri**

Katkıda bulunanlar: Gözde Çolak, Muhlise Aydın, Mutlu Yıldırım Köse, Tuba Yüksel, Yasemin Kenaroğlu

Tarih: 17 Şubat 2009

I) Geçerli Maddi Hukukun Analizi

1) Birlikte mülkiyetin düzenlemesi birlikte mülkiyetin kaynağına bağlı olabilir.

Fikri hakkın konusunun (estetik, teknik veya ticari) 2 veya daha çok kişi tarafından birlikte yaratılması halinde uygulanacak kuralların, birlikte mülkiyetin farklı kişiler arasında aynı hakkın bölünmesinden kaynaklanması durumunda uygulananlardan, örneğin miras veya bir şirketin bölünmesi hallerinden, daha farklı olduğu farz edilebilir.

Ayrıca, teknik buluşlar nedeniyle bir tarafın diğer tarafa aslında birlikte mülkiyeti dayattığı durumlar olabilir. (örneğin, her zaman bağımsız bir hakla sonuçlanamayan önceki eserin geliştirilmesi veya değiştirilmesi durumunda)

Bu nedenle, Gruplar, birlikte mülkiyet haklarının kaynağının isteğe bağlı olmadığı ancak miras durumunda hakkın bölünmesi de dahil olmak üzere başka durumlara dayandığında, bir fikri mülkiyet hakkının birlikte mülkiyeti halinde uygulanan kurallar bakımından, ulusal kanunlarında herhangi bir ayırım yapıp yapılmadığını belirlemeye davet edilmektedirler.

Bu bağlamda, Gruplar, kendi ülkelerinde fikri mülkiyet haklarının birlikte mülkiyetinin, herhangi bir hukuki tanımı olup olmadığını ve bunların tanımlarını ayrıca belirtebilirler.

Birlikte mülkiyet, taraflar arasında yapılan bir anlaşmayla düzenlenebilir. Ancak, söz konusu anlaşmanın bulunmaması halinde, birlikte malikler arasında ilgili hukukun uygulanması gerekmektedir.

Birlikte mülkiyet konusu, Türk Fikri Haklara ilişkin mevzuatında 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun (TMK) ilgili hükümlerine yapılan doğrudan ve dolaylı atıflarla düzenlenmektedir. Bu nedenle, birlikte malikler arasında bir anlaşmanın bulunmaması halinde, MK'nın birlikte mülkiyete dair hükümleri uygulanacaktır.

TMK 688 ve 703 maddeleri arasında, "elbirliği ile mülkiyet" ve "paylı mülkiyet" olarak adlandırılan birlikte mülkiyetin iki türü düzenlenmektedir. Paylı mülkiyette, birden çok kimse, maddî olarak bölünmüş olmayan bir şeyin tamamına belli paylarla maliktir. Maliklerin payları ayrı olarak kullanılabilir, devredilebilir, rehnedilebilir veya haczettirilebilir. TMK'nın 690. Maddesine göre, paydaşlardan her biri paylı fikri mülkiyet hakkına dair olağan yönetim işlerini yapmaya yetkilidir. Ancak, 691. madde önemli yönetim işleri için pay ve paydaşların çoğunluğunu aramaktadır. Ayrıca, 692. maddeye göre olağanüstü fiillerin yapılması paydaşların oybirliğine bağlıdır.

Elbirliği ile mülkiyet ise kanun veya kanunda öngörülen sözleşmeler uyarınca birçok kişinin mallara ortaklık ilişkisi çerçevesinde birlikte malik oldukları mülkiyettir. Elbirliği ile mülkiyette, birlikte maliklerin her birinin hakkı, ortaklığa giren malların tamamına ilişkindir. Elbirliği ile sahip olunan malın yönetim ve tasarrufu prensip olarak birlikte maliklerin oy birliği ile gerçekleştirilir. Elbirliği mülkiyeti, malın devri, ortaklığın dağılması veya paylı mülkiyete geçilmesiyle sona erer.

Patent Üzerinde Birlikte Mülkiyet

Bir patentin birlikte malikleri arasında sözleşmenin bulunmaması halinde, MK'nın "paylı mülkiyete" dair hükümleri uygulanır. (551 sayılı KHK md 85) Bu bağlamda, mülkiyetin kaynağına bakılmaksızın genel bir kural olarak, her bir birlikte malik patentten doğan haklarını ancak diğer ortağın muvafakatı ile uygulayabilir. Ancak, aşağıdaki istisnalar uygulanmaktadır;

- Her bir birlikte malik, diğer birlikte maliklere özellikle ön alım haklarına ilişkin olarak bildirimde bulunulması şartıyla, kendisine düşen pay üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabilir.
- Her bir birlikte malik, diğer birlikte maliklere bildirimde bulunması şartıyla, buluşu serbestçe kullanabilir.

- Her bir birlikte malik, patent hakkının ihlal edilmesine karşı gerekli önlemleri alabilir.
- Her bir birlikte malik, davaya katılabilmeleri için diğer birlikte maliklere bildirimde bulunması şartıyla, patentten doğan hakların herhangi bir şekilde tecavüze uğraması halinde üçüncü kişilere karşı hukuk veya ceza davası açabilir.

Tasarım Üzerinde Birlikte Mülkiyet

Tasarımcı (ve halefleri) Türk Tasarım Hukukunda tasarım hakkının sahibidir. (554 sayılı KHK md 13, bundan böyle “KHK 554” olarak anılacaktır) Birlikte mülkiyet mümkündür ve “paylı mülkiyet” olarak düzenlenmiştir.

Birlikte mülkiyetin kaynağının farklılaşması birlikte malikliğe uygulanan kurallarda herhangi bir değişiklik meydana getirmez. Birlikte malikliğin kaynağına bakılmaksızın, bir tasarımın birlikte maliklerinin hakları KHK 554 md 13’de öngörülmüştür.

Marka üzerinde Birlikte Mülkiyet

Taraflar arasında bir anlaşmanın bulunmaması halinde, marka üzerindeki birlikte mülkiyete de MK’nın ilgili hükümleri uygulanabilir.

MK’nın 688 ila 703 maddelerinde belirtildiği üzere kanun, birlikte mülkiyetin kaynağının isteğe bağlı olmaması ve fakat paylı mülkiyet olarak kabul edilen mirasta hakkın bölünmesi dahil olmak üzere diğer durumlardan kaynaklanıyor olması halinde, marka üzerinde birlikte mülkiyet hakkına uygulanan hükümlerde bir ayrıma gitmemektedir. Böylece, birlikte mülkiyet hakkının kaynağı bakımından, birlikte malik olunan haklar ya elbirliği ile mülkiyete ya da paylı mülkiyete tabidir.

Telif Hakkı üzerinde Birlikte Mülkiyet

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’na (**Telif Hakkı Kanunu**) göre, telif hakkına uygulanan kurallar elbirliği ile mülkiyet ve paylı mülkiyet olarak ayrılırlar. Telif hakkının birlikte mülkiyetinin hukuki tanımları şu şekildedir:

Eser sahiplerinin birden fazla oluşu: 9. maddeye göre, birden fazla kişinin birlikte vücuda getirdikleri eserin kısımlara ayrılması mümkünse, kişilerden her biri yarattığı kısmın sahibi sayılır.

Eser sahipleri arasında birlik: 10. maddeye göre, birden fazla kimsenin iştirakiyle vücuda

getirilen eser ayrılmaz bir bütün teşkil ediyorsa, eserin sahibi, onu vücuda getirenlerin birliğidir.

Paylı mülkiyet kuralları eser sahiplerinin birden fazla olması durumunda uygulanırken, elbirliği ile mülkiyet kuralları eser sahipleri arasında birlik olması durumunda uygulanır.

2) Singapur EXCO sırasında fikri hakların kullanılması konusunda geniş bir tartışma yaşanmıştır.

Gruplar dış kaynaklardan kullanım veya alt sözleşme yapma konusunda bir hayli tartışmışlardır..

Özellikle patent konusunda önemli olan bu soru, prensip olarak ve en azından AIPPI'nin 2007 Singapur Ortak Kararı'nda belirttiği görüşe uygun olarak, özellikle patentin kapsadığı malları veya işleyişi üreterek ve satarak, patent üzerinde kendi payını şahsen kullanma hakkı olan bir patent ortağının, patentin kapsadığı ürünün üretimini kısmen veya tamamen alt yükleniciye vermek istediği zaman ortaya çıkan alt sözleşme sorununa bağlıdır.

Patenti kullanma hakkının, özellikle patentin konusu olan buluşun tamamı veya bir kısmının üretiminde, ayrıca alt sözleşme yapmayı da kapsayıp kapsamadığı konusunda Singapur EXCO 2007'de ortak bir görüşe varılamamıştır.

Bu nedenle, gruplar bu konu üzerinde yerel kanunlarının çözümlerini tanıtmalarına davet edilmektedirler.

551 sayılı **Patent** KHK madde 85'e göre, her bir ortağın kullanma hakkı vardır. Ancak, buluşun kullanılması amacı ile üçüncü kişilere lisans verilmesi, hak sahiplerinin tamamının karar vermesiyle mümkün olduğundan, patent hakkının kullanımı diğer birlikte maliklerin rızası olmadan alt sözleşme yapma hakkını da kapsamaz. (551 sayılı KHK M. 85) Bundan başka 551 sayılı Patent KHK madde 88'de ayrıca "Aksi sözleşmede kararlaştırılmamışsa, sözleşmeye dayalı lisans sahipleri, lisanstan doğan haklarını üçüncü kişilere devredemez veya alt lisans veremez" denilmektedir.

Tasarım hukukunda, her bir birlikte malik kendi başına tasarımı kullanma ve/veya alt sözleşme yapma hakkına sahiptir. Birlikte sahip olunan tasarımı kullanmak isteyen birlikte malik, sadece diğer maliklere kendi şahsi kullanımını veya alt sözleşme yaptığını bildirmesi gerekir, fakat izinlerini almasına gerek yoktur. (554 sayılı Tasarım Kanunu md.13)

Marka hukukunda, birlikte sahip olunan markanın alt yükleniciye verilmesi veya dış kaynaktan kullanımında Türk Hukuku herhangi bir özel kural koymamıştır ve bu nedenle MK'nın yukarıda bahsedilen maddeleri markalara uygulanmaktadır.

Telif Hakkı hukukunda, paylı mülkiyet durumunda her bir birlikte malik payının tamamı veya bir kısmını üçüncü kişiye diğerlerinden izin almaksızın devretmeye yetkilidir.

Lisans verme konusunda, hasılat kirası konusundaki hükümler münhasır olmayan lisanslara ve intifa hakkına dair olanlar ise münhasır lisanslara uygulanır. Böylece, münhasır lisanslar paylı maliklerin oybirliği ile verilirken, münhasır olmayan lisanslar birlikte maliklerin ve payların çoğunluğu tarafından verilir.

Elbirliği ile mülkiyet durumunda, devir veya lisans ancak birlikte maliklerin muvafakatı ile verilebilir. Telif hakkı hukuku, telif hakkının iktisabının asli veya devren olup olmadığına göre ek bir ayırım yapmaktadır.

Asli İktisap: Telif Hakkı kanununun 48. Maddesine göre, eser sahibi veya mirasçıları kendilerine kanunen tanınan mali hakları süre, yer ve muhteva itibariyle mahdut veya gayrimahdut, karşılıklı veya karşılıksız olarak başkalarına devredebilirler. Sadece ekonomik hakların kullanılması yetkisi başkasına devredilebilir .(lisans) Böylece, telif hakkını kullanma ayrıca alt sözleşme yapma hakkını da kapsamaktadır.

Devren İktisap: Telif Hakkı kanununun 49. Maddesine göre, eser sahibi veya mirasçılarından mali bir hak veya böyle bir hakkı kullanma ruhsatını iktisap etmiş olan bir kimse, ancak bunların yazılı muvafakatiyle bu hakkı veya kullanma ruhsatını bir başkasına devredebilir. Böylece, eser sahibi veya mirasçıların yazılı muvafakatı alınmadan telif hakkını kullanma ayrıca sözleşme hakkını da kapsamamaktadır.

3) Singapur EXCO için belirlenen ana kılavuz aynı zamanda fikri mülkiyet hakkı sahibinin üçüncü kişilere bu hakkın lisans verilmesi ihtimalini içermekteydi.

Ancak münhasır ve münhasır olmayan lisans arasında herhangi bir ayırım yapılmadı.

Münhasır olmayan lisansın ulusal kanunlarca izin verildiği durumda, bir malik tarafından verilebilecek lisans sayısı bakımından da ayırım yapılmamıştı.

Ayrıca, lisans verme şartları konusunda AIPPI bir karar verseydi, EXCO müzakereleri sırasında Çalışma Komitesi lisansın niteliği bakımından bir ayrıma gitseydi bazı farklı veya daha açık çözümler sağlanabilirdi.

Bu nedenle, EXCO'nun çalışmalarını geliştirmek amacıyla gruplar, lisansın niteliğinin (münhasır olamayan veya münhasır) ulusal hukuklarının bir birlikte fikri mülkiyet hakkı sahibinin lisans verme hakkı bakımından getirdiği çözümleri nasıl etkilediğini belirlemeye davet edilmişlerdir.

Patent hukukunda, lisans ancak tüm birlikte maliklerin muvafakati ile verilebilmektedir. Ancak, bazı özel durumlarda mahkeme, taraflardan birisinin haklı menfaati olduğunda söz konusu lisansın verilmesinde tek başına yetkili olduğuna karar verebilir. (551 sayılı KHK md 84)

Bunun yanında, münhasır olan ve münhasır olmayan lisanslar arasında birlikte mülkiyetle ilgili sonuçları bakımından, kanunda herhangi bir ayırım yapılmadığından birlikte malikler, hem münhasır hem de münhasır olmayan lisansları verme konusunda yetkilidirler.

Tasarım hukukunda, lisansın türü birlikte mülkiyet bakımından herhangi bir fark yaratmamaktadır. Birlikte sahip olunan tasarım paylarındaki münhasır olan ve/veya olmayan lisanslar için aynı kurallar uygulanmaktadır.

Tasarım hakkı üzerinde lisans vermek için birlikte maliklerin oybirliği ile muvafakat göstermeleri gerekmektedir. Oybirliği ile muvafakatleri ile birlikte malikler tasarım üzerinde münhasır olan ve /veya olmayan bir lisans kurabilirler. İstisnaen, birlikte maliklerden biri mahkeme tarafından diğer birlikte maliklerin rızası olmaksızın tasarım üzerinde münhasır olan ve/veya olmayan bir lisans vermeye yetkili kılınabilir. (554 sayılı KHK md 13)

Marka hukukunda, birlikte malik veya paylı malik tarafından lisans verme hakkı, lisansın niteliğindeki farklılıklardan etkilenmez. Diğer taraftan, yukarıda bahsedilen birlikte mülkiyetin niteliğindeki farklılıklar, lisansın elbirliği ile veya paylı malikler tarafından verilmesinden etkilenir.

Paylı mülkiyette marka lisansı verilmesi birlikte maliklerin veya payların çoğunluğu ile gerçekleşirken, elbirliği ile mülkiyette elbirliği ile sahip olunan markanın lisans verilmesi maliklerin oybirliği ile gerçekleşir.

Telif hakkı kanununun 56. Maddesine göre, hasılat kirasına dair hükümler münhasır olmayan lisanslara ve intifa hakkına dair hükümler münhasır olan lisanslara uygulanır.

Böylece, paylı mülkiyette münhasır olmayan lisanslar birlikte maliklerin ve payların çoğunluğu ile verilirken, münhasır olan lisanslar paylı maliklerin oy birliği ile verilebilmektedir.

4) Singapur EXCO tartışmaları sırasında ortaya çıkan en zor sorulardan birisi de bir fikri mülkiyet hakkının birlikte sahip olunan payının transferi veya devri ihtimali hakkındaydı.

Hatta sorun o kadar karmaşık görünüyordu ki, sonunda Çalışma Komitesi bu konuda çözüme varma teklifini geri çekti.

Aslında bu tartışma, birlikte sahip olunan payların transferine dair çok sayıda çözümler bulunması nedeniyle transfer veya devir hakkına dair çözümlerin değişebildiğini göstermektedir.

Özellikle, transfer işleminin birlikte sahip olunan fikri mülkiyet hakkı payının tamamı üzerinde yapıldığı düşünülebilir, ancak birlikte sahip olunan payın bir kısmının sonuçta ek bir birlikte malik yaratacak biçimde devredildiği de basitçe düşünülebilir.

Hatta fikri mülkiyet hakkı payının bir kısmının transferi birlikte maliklerin lisans vermeleri durumunda ortaya çıkan sınırlamaların üstesinden gelinmesi için kullanılabilir.

Bu nedenle, gruplar farklı durumların meydana gelebileceğini göz önünde tutarak (birlikte sahip olunan fikri mülkiyet hakkı payının tamamının transferi veya birlikte sahip olunan telif hakkı payının sadece bir kısmının transferi) birlikte sahip olunan fikri mülkiyet hakkı payının transferi veya devri sorusu hakkında görüşlerini bildirmeye davet edilmişlerdir.

Patent KHK madde 85'e göre, birlikte sahip olunan payların kısmen devredilmesi gibi payların tamamının devredilmesi de mümkündür.

Tasarım hukukunda, diğer birlikte maliklerin muvafakatı olmaksızın her bir ortağın paylarının tamamını üçüncü bir kişiye devretmesi mümkündür. Ancak, paylarını devretmeye niyetli bir ortağın önce diğer birlikte maliklere başvurması ve tasarım üzerindeki ön alım haklarını üçüncü kişilerden önce kullanabileceklerini hatırlatmaları gerekmektedir.

Birlikte sahip olunan payların birlikte malik tarafından kısmen devredilmesi Türk tasarım hukukunda mümkün değildir. (554 sayılı KHK md. 40)

Marka hukukunda, birlikte sahip olunan markanın bir payının transferi Türk Medeni Kanunu'nun yukarıda bahsedilen hükümleri uyarınca belirlenmelidir.

Paylı mülkiyette, birlikte maliklerin payları ayrı olarak transfer edilebilir, rehin verilebilir veya haczedilebilir. Elbirliği ile mülkiyette ise, birlikte sahip olunan payların kısmen transferi mümkün değildir.

Telif Hakkı hukukunda ise, birlikte sahip olunan telif hakkının hem tamamının hem de bir kısmının transferi veya devri, yukarıda belirtilen paylı mülkiyetin, elbirliği ile mülkiyetin ve devren iktisabın ilgili hükümlerinin uygulanması ve gerçekleşmesi şartıyla mümkündür.

5) Her birinin prensipte birlikte sahip olunan payı kullanma konusunda hakkı olan iki veya daha fazla birlikte malik tarafından fikri mülkiyet hakkının uygulanması rekabet kuralları bakımından bazı sorunlar ortaya çıkarabilmektedir.

Birlikte sahip olunan fikri mülkiyet hakları birlikte malikleri piyasada daha hakim konum kazanmalarına neden olabilir ve birlikte sahip olunan fikri mülkiyet hakları üzerindeki anlaşmaları, rakiplerin piyasadan elenmesi şeklinde gözükebilir. (mesela lisansın yasaklaması durumunda)

Bu nedenle Gruplar ulusal kanunlarının söz konusu durumları konu edinip edinmediğini ve bu durumlarda ne gibi çözümler alındığını açıklamaya davet edilmişlerdir.

Türk Rekabet Kanunu'na göre, hakim konumun kötüye kullanılması yasaktır. Hakim konuma dair önlemler; girişin engellenmesi, dikey entegrasyon, teknolojik avantaj, kullanılmayan kapasite ve fikri mülkiyet hakkının varlığı olarak listelenebilir. Bu bağlamda, ikame gerçekleştirilemiyorsa, bunlar baskı unsuru olarak kullanılabileceğinden fikri mülkiyet hakları çok önem kazanmaktadır. Bu yolla bir teşebbüs dağıtım kanallarına kolayca ulaşabilir, şubeler açabilir, acentelik verebilir, alt ortaklık kurabilir ve lisans sözleşmelerine girebilir veya girmeyebilir.

Bu aşamada, fikri mülkiyet hakkının zorunlu kullanımı, özellikle patent bakımından çok önem kazanmaktadır. Eğer patent sahibi (hak sahibi) patente konu buluşu kullanmazsa, Enstitüye bir başvuruda bulunarak koşulların gerçekleşmesi halinde lisans vermekte istekli olduğunu duyurmalıdır. Yoksa buluşu kullanmamak ve lisans vermemek hakkın kötüye kullanılması sayılabilir. Hatta patent hakkı sahibi patent kullanırken rekabet kurallarının genel hükümlerine aykırı davranırsa mahkeme kararı ile lisans verme teklifinde bulunmaya zorlanabilir. (551 sayılı KHK md 93)

Dolayısıyla Türkiye'de telif haklarına dair haksız rekabet hükümlerinin ihlal edilmesinin çok istisnai durumlarda mümkün olabildiğini belirtmek isteriz.

6) Gruplar farklı ülkelerde birlikte mülkiyete dair çeşitli hakları düzenleyen uygulanabilir hukuk kuralları sorusunu bir kez daha sorgulamaya davet edilmiştir.

Bu nokta Singapur'da kabul edilen kararın 9. Paragrafı ile daha sonra incelemeye bırakılmıştır.

Ayrıca daha detaylı olarak Gruplar, kendi ulusal hukuklarında, birlikte malikler arasında bir sözleşmesel ilişki olmadığında, birlikte malik olunan fikri mülkiyet hakkına, fikri hakla en sıkı ilişkili ülkenin ulusal hukukunun uygulanabilirliğinin kabul edilip edilmediğinin belirlenmesine davet edilmişlerdir.

Eğer durum böyleyse, grupların bu ilişkinin belirlenmesinde dikkate alınacak elementlerin neler olacağı konusundaki görüşleri nelerdir?

Bu bağlamda Avrupa Birliği Ülkelerinin gruplarından, (593/2008 sayılı) "Rome I" olarak adlandırılan, 17 Haziran 2008 Konsey Kararının birlikte mülkiyet sözleşmelerine uyulabilirliği durumunu değerlendirmeleri istenmiştir.

Birlikte malikler arasında sözleşmeye dayalı bir anlaşma olduğunda ve tarafların uygulanabilir hukuku belirleyememeleri durumunda, fikri mülkiyet hakkının birlikte malikliğinin, fikri hakla en sıkı ilişkili ülkenin ulusal kanunları uyarınca hükme bağlanabildiği kabul edilmektedir. (Milletler Arası Özel hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun md 28)

Fikri hakla en sıkı ilişkili ülke aşağıdaki sırayla belirlenir;

- Fikri hakkı devreden veya lisans veren tarafın mutlak işyeri,
- İlk seçeneğin bulunmaması durumunda, devreden veya lisans veren tarafın mutlak meskeni,
- Taraflar arasında işçi-işveren ilişkisinin bulunması durumunda, söz konusu ilişkiye uygulanan hukuk,
- Zorunluluk halinde, fikri hakla en sıkı ilişkiler halinde olan ülke

Aksi halde, Milletler arası Özel hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun md 23'e göre, fikri mülkiyet hakları korumanın bahsedildiği ülke hukukuna tabidir.

7) Son olarak Gruplar, soruyla ilgili diğer tüm konuları ve ne söz konusu çalışma kılavuzlarında ne de daha önce 2007 senesinde Singapur'da yapılan çalışmada tartışılmayan konuları göstermeye davet edilmişlerdir.

Onay mektubu konusu ayrıca tartişılmalıdır. Özellikle, birlikte malik olunan fikri mülkiyet hakkına ilişkin konularda, onay mektubu verilmesinin şartlarının belirlenmesi konusu tartişmalıdır..

II) Gelecek uyumlaştırma teklifleri

Grupların, birlikte mülkiyet açısından, özellikle ulusal hukuklarının şimdiki durumu ile ilgili olarak yukarıdaki çalışma kılavuzlarında bahsedilen noktalar üzerinde, ulusal hukukların daha ilerideki uyumlaşmaları açısından herhangi bir önerilerinin bulunup bulunmadığını belirtmeleri istenmiştir.

Birlikte mülkiyete dair fikri hakların uluslar arası uyumlaşması bağlamında uluslar arası bir anlaşma yoluyla genel prensipler konulması gerekmektedir. EXCO sırasında varılan sonuç, Fikri mülkiyet Kanunları kapsamında uluslar arası uyumlaşma için bir kılavuz olacak biçimde Dünya Ticaret Örgütüne sunulabilir.

Ulusal uyumlaşma konusunda, Medeni Kanunu'nun genel hükümleri Fikri Mülkiyet Kanunlarında referans olarak alınabilir. Özellikle paylı ve elbirliği ile mülkiyet konusundaki hükümler olmak üzere paylı mülkiyet ve elbirliği ile mülkiyeti düzenleyen hükümler, her bir Fikri Mülkiyet hukukundaki kullanma, transfer veya lisans vermeye dair özel ve açık kurallar koyma konusunda yardımcı olabilir.

ÖZET

Türk hukukunda, birlikte mülkiyet konusuna dair patent, tasarım ve telif hakkı konusunda açık hükümler bulunmaktadır; ancak, patent, tasarım ve telif hakkı kanunları özel bir hüküm bulunmadıkça genel hükümlere atıf yaparken, marka hukukunda maddeler ilgili Medeni hukuk hükümlerine atıf yapmaktadırlar. Türk Medeni Kanunu'na göre, birlikte mülkiyet hem her bir ortağın hak üzerinde payı olduğu paylı mülkiyet olarak hem de her bir ortağın tüm mülkiyet üzerinde bir ortaklık hakkı olan elbirliği ile mülkiyet olarak sınıflandırılmaktadır. Fikri mülkiyetteki birlikte mülkiyete dair hükümler taraflar arasında bir anlaşmanın bulunmaması halinde uygulanır.

Fikri mülkiyet hakkının dış kaynaktan sağlanması veya alt mukavele yapılması konusunda ise, Patent ve Tasarım kanunlarında özel hükümler bulunmakta; buna göre Patent KHK'

inde tüm birlikte maliklerin muvafakatı gerekirken Tasarım kanununda ortağın sadece diğer birlikte maliklere haber vermesi gerekmektedir.

Lisansların niteliğindeki farklılık, telif hakkı hukuku istisna olmak üzere, birlikte malikliğe dair hükümleri ilgilendiren sonuçları bakımından bir farklılık doğurmamaktadır.

Tüm fikri mülkiyet haklarında, tasarım hukuku istisna olmak üzere, birlikte sahip olunan payların bir kısmının ve tamamının devri mümkündür.

Hakim konumun kötüye kullanılması, Fikri Mülkiyet hakları kapsamında rekabet hukukuna da tabidir.

Birlikte malikler arasında sözleşmeye dayalı bir anlaşmanın bulunması halinde ve uygulanabilir hukukun taraflarca belirlenemediği durumda en sıkı ilişkideki ülkenin ulusal kanunu uygulanabilir.